

บทที่ 1

บทนำ

เหตุจูงใจในการเลือกทำวิทยานิพนธ์

ในสังคมโลกปัจจุบัน บริการโทรคมนาคมมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการประกอบธุรกรรม ทั้งของภาครัฐและเอกชน ความต้องการการติดต่อสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งโลกต้องการความฉับไวและความถูกต้องในข้อมูลข่าวสารที่ส่งถึงกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเสียงหรือทางภาพ กิจกรรมการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยตรงผ่านดาวเทียม (Direct Broadcasting Satellite, DBS) เป็นกิจกรรมที่เข้ามามีบทบาทสามารถอุดช่องว่างจากการขาดการติดต่อสื่อสารของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล แต่อย่างไรก็ดี แม้กิจกรรมการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียม (Direct Broadcasting Satellite, DBS) จะมีคุณประโยชน์อย่างมหาศาล แต่ขณะเดียวกัน ปัญหาจากการให้บริการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียมที่มีองค์ประกอบระหว่างประเทศมักจะก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศติดตามมามากมาย

ด้วยความสำคัญและปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดจากกิจกรรมการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียม (Direct Broadcast Satellite Service, DBS) ดังกล่าว จึงทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษากรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้มีการกำหนดไว้ เพื่อนำมาพิจารณาสำหรับใช้เป็นกรอบแนวความคิดสำหรับของไทยในการประกอบกิจกรรมการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยตรงผ่านดาวเทียมต่อไป

สมมุติฐานของวิทยานิพนธ์

จากการที่ประเทศไทยได้ส่งดาวเทียมไทยคม 1 และ 2 ขึ้นโคจรในห้วงอวกาศ โดยมีวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งคือ เพื่อประกอบกิจกรรมการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาว

เทียมหรือ Direct Broadcast Satellite Service, DBS จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาในปัญหา และกรอบกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติของต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

วิธีการวิจัยและขอบเขตการศึกษาวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือกฎหมาย, บทความ ตลอดจนรายงานต่าง ๆ ขององค์การระหว่างประเทศ และพร้อมด้วยคำแนะนำของคณะกรรมการขององค์การระหว่างประเทศด้วย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศต่าง ๆ และกฎหมายของประเทศไทย ทั้งใน ลักษณะการนำมาใช้โดยตรงและเปรียบเทียบ

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งประสงค์จะศึกษาลักษณะโดยทั่วไปของดาวเทียมรวมทั้งเทคโนโลยีเบื้องต้นสำหรับการรับสัญญาณจากดาวเทียมทั่วไปรวมทั้งดาวเทียมไทยคม รวมทั้งพิจารณาปัญหา ข้อขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจกรรมการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรง ผ่านดาวเทียม และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ยังศึกษากฎระเบียบภายในของต่างประเทศและกฎหมายภายในของประเทศไทยเองเพื่อวิเคราะห์ผลดีและผลเสียเพื่อหาแนวทางในการ ปฏิบัติเพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนได้มากที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

1. สารและข้อพิจารณาที่สำคัญของการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์โดยตรง ผ่านดาวเทียมว่ามีเนื้อหาสาระสำคัญอย่างไร โดยเริ่มที่ข้อพิจารณาทางด้านเทคโนโลยี, ทางด้าน เศรษฐกิจ, สังคม, วัฒนธรรมและการเมืองตามลำดับ

2. ทำให้ทราบถึงข้อพิพาทระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากการให้บริการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียมซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันในสังคมโลก
3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายแม่บทที่เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียม โดยพิจารณาจากองค์ระหว่างประเทศผู้รับผิดชอบ, ภูมิหลัง, ลักษณะและสถานะในปัจจุบันของหลักกฎหมายนั้น ๆ
4. ทำให้ได้เรียนรู้ถึงกฎหมายภายในของต่างประเทศที่ใช้กำกับดูแลกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งกฎหมายภายในของประเทศไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน
5. สามารถนำผลการศึกษาจากบทที่ 2-5 มาศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางในการเสนอรูปแบบการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย อีกทั้งยังเสนอแนวทางทางกฎหมายที่เหมาะสมที่ทางรัฐจะให้การสนับสนุนแก่การประกอบกิจกรรมการแพร่ภาพและกระจายเสียงโดยตรงผ่านดาวเทียมทั้งในระดับภายในประเทศและระดับภูมิภาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย